

ח-ד"ש מן הספריוה

מס' 5

"הצועד נכחו לא ירחיק לכת" אומר בעצב הנסיך הקטן.
"אראה את הגן הרבה יותר טוב" אמרה לעצמה אליס "אם אוכל להגיע לראש הגבעה ההיא; הנה שביל שמוביל ישר אליה...לא, הוא לא... אבל אני משערת שבסוף יוביל אליה. איך הוא מתפתל! הוא דומה יותר לחולץ פקקים מאשר לשביל! טוב, הפניה הזאת מוליכה לגבעה, אני משערת - לא, בכלל לא! היא מוליכה בחזרה אל הבית! אם כך אנסה מכיוון אחר. וכך עשתה: תועה מעלה מטה, מנסה פנייה אחר פנייה, אבל ככל שניסתה, תמיד חזרה אל הבית" (מתוך: "מבעד למראה ומה אליס מצאה שם" / לואיס קרול).

הגיליון הנוכחי של "חד"ש מן הספרייה" מוקדש לנושא של מבוכים.* המבוך, שהוא תמיד עקום, פתלתל ובלתי צפוי, הוא מטפורה מעולה לפיתולי החיים, לסודות, להפתעות ולמלכודות שבדרך. אנו רוצים להתקדם, להגיע ליעד כלשהו, אך איננו בטוחים כיצד. ההולך במבוך אינו יודע אם הוא מתקדם או נסוג. המבוך מתאר עולם שבו הדרך הקצרה ביותר בין שתי נקודות נחסמת תמיד על ידי קירות של פחד או בשל סטיות למבוי סתום, טעויות והטעויות או התלבטויות.

המבוכים נפוצים בעולם כולו, הם מופיעים כמעט בכל מקום ובכל תרבות. שרטוטים של מבוכים נמצאו כבר לפני קרוב לארבעת אלפים שנה בפרו, באיסלנד, בספרד, בסקנדינביה, בצפון איטליה, בהודו, בסומטרה וכמובן גם ביוון ובמצרים. לדברי ההיסטוריון היווני הרודוטוס, המבוך הראשון בעולם נבנה במצרים בתקופת פרעה אמנחטפ השלישי ובו הוא נקבר. בסקוטלנד נהוג היה לצייר מבוך בחול לפני ביתה של הכלה ביום נישואיה, בתקווה להבטיח מזל ופוריות. בסקנדינביה שימש המבוך כאמצעי הגנה מפני בעלי-חיים ושודונים. באמריקה ובאוסטרליה נחשב המבוך מגן מפני רוחות רעות.

[דא1] עם הערות:

• בכתיבת עלון זה הסתמכתי לא מעט על מספר מאמרים מתוך "מסע אחר" ועל החוברת "עולם המבוכים" בעריכת דודו לבני.

מרכז המבוך מסמל לרוב תקווה לשלמות, הנקודה שאליה שואפים להגיע. במצרים העתיקה הציבו במרכז את עץ החיים; במרכז המבוך היווני, לעומת זאת, מחכה המינוטאורוס – פר הפריז. זהו מבוך חד-כיווני ובו נתיב אחד, המתפתל הלך ושוב בדרך אל המרכז, באותו אופן בלתי צפוי שבו שזורים זה בזה המזל וחוסר המזל בחיינו. עבור הנוצרים מסמלת ההליכה במבוך את הצעידה בעולם הארצי כששאיפת האדם הוא להגיע אל המרכז - חיי הנצח.

קיים גם סוג אחר של מבוכים שבהם לא המרכז הוא היעד אלא השחרור, היכולת להיכנס אך גם לצאת. זהו בדרך כלל מבוך רב-כיווני שבו שבילים רבים, חלקם סתומים.

בשנים האחרונות יודעים המבוכים פריחה חסרת תקדים. בבריטניה לבדה נבנו בעשור האחרון מאות מבוכים פרי תכנונם של מעצבים מיוחדים. הם ממוקמים בארמונות, בגינות פרטיות, בבנייני משרדים או בתחנות של הרכבת התחתית. בעבר היו המבוכים עשויים בעיקר שיחים, דשא או מראות, אך כיום הם עשויים שלל חומרים וצורות: חבלים, חציר, אריחי קרמיקה, מראות, מבוכי תירס ואפשר אפילו למצוא מבוכים הבנויים ממזרקות מים או ממכוניות, אשר משנים כל הזמן את צורתם, ואף מבוכים מולטי-סנסוריים לעיוורים.

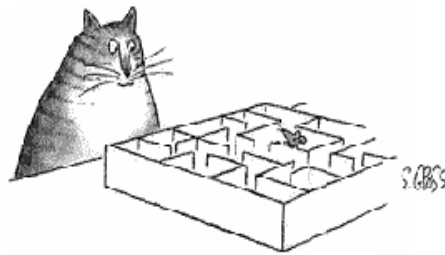
מדוע אנו נכנסים למבוך?

שאלה קשה.

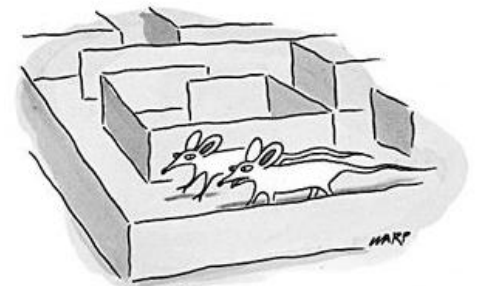
יתכן שהם פשוט מספקים בילוי משפחתי נחמד. אולי אנחנו נכנסים למבוך מפני שאנו אוהבים חידות, חשיבה אנליטית ולוגית (לפעמים...). אפשרות אחרת שמעלה ג'ף סווארד, היסטוריון מבוכים ועורך השנתון לחקר המבוכים, היא שאנו נהנים מהפחד המבוקר – זהו אתגר בתנאים "בטוחים". אחד הפחדים הבסיסיים ביותר של ילד קטן הוא ללכת לאיבוד. הכניסה למבוך משחזרת את החוויה בלי אותו איום שליווה אותנו בצעירותנו.

במיתולוגיה, לעומת זאת, ופעמים רבות גם בספרות, חסר ממד הביטחון. כאן המבוך הוא דווקא סמל מובהק לסכנה, תעייה וחוסר אונים. בדרך כלל אין אפשרות לחזות מראש לאן מוליכות הדרכים ומה יקרה מעבר לפינה. לעתים המבוך הופך להיות סמל מאגי, ולעתים – סמל לאמונה.

במאה ה-20 אכלסו את המבוכים עכברי מעבדה מצד אחד ואזרחים קלסטרופוביים שהלכו לאיבוד במסדרונות בנייני המשרדים, מצד אחר. העכברים הפכו לקלישאה והדבר בא לידי ביטוי, בין היתר, באין סוף קריקטורות שהם מככבים בהן. להלן שתי דוגמאות:

"טוב, בשבילי אתה לא נראה כמו ניסוי פסיכולוגי"

"בעצם אני מעדיף תשבצים על הבוקר"

המשל הבולט ביותר לאזרחים התועים מופיע

כמובן ביצירתו של פרנץ קפקא ובאופן החד ביותר מועברת החוויה בספרו "המשפט". בספר זה אין מדובר בציור מוחשי אלא יותר בתחושה, וזו הסיבה לכך שקשה לצטט קטע מסוים. אך קפקא לא היה היחיד, אותה תחושה של אימה, תהייה וטעייה מופיעה גם אצל יוצרים אחרים כמו אומברטו אקו בספרו "שם הורד", איטלו קאלינו בספרו: "אם בלילה חורפי עובר אורח" או חורחה לואיס בורחס בסיפור "גן השבילים המתפצלים", המכניס את הקוראים שלו למעין מבוך המתפתל בכיוונים שונים ונותן להם לבחור:

"טסו-פן זנח את הכל כדי ליצור ספר ומבוך. . ."

- המבוך הוא כאן - אמר בהצביעו לעבר השידה הגבוהה, משוחת הלכה.

- מבוך עשוי שנהב! - קראתי - מבוך בזעיר אנפין. . .

- מבוך של סמלים - תיקן אותי - מבוך בלתי נראה של הזמן. לי, לאנגלי ברברי, ניתן לפענח מסתורין שקופים אלה. לאחר כמאה שנים בודאי שאין לשחזר את הפרטים, אך לא קשה לשער מה אירע. טסוי-פן עשוי היה לומר פעם: אני פורש מן העולם כדי לכתוב ספר. ופעם אחרת אולי אמר: אני פורש מן העולם כדי להקים מבוך. הכל תיארו לעצמם שמדובר בשתי יצירות, ולא עלה על דעתו של איש שהספר והמבוך עשויים להיות אותו הדבר עצמו".

בעשורים האחרונים הפכו המבוכים לפופולריים יותר גם בספרות הילדים. קיימת סדרה ארוכה של משחקי פנטסיה בהם על הקורא למלא תפקיד ולעבור הרפתקאות, אתגרים, מכשולים ומבוכים.

גם בספרה הרביעי של ג'ק רולינג, "הארי פוטר וגביע האש", נקודת השיא מתרחשת במבוך:

"הוא שרק שריקה קצרה במשקוקית, והארי וסדריק מיהרו קדימה אל המבוך. השיחים המתנשאים הטילו צללים שחורים על השביל. בין אם משום שהשיחים היו כה גבוהים ועבים או משום שכושפו כך, ברגע שנכנסו למבוך השתתקו קולות הקהל. הארי הרגיש כמעט כאילו שב לצלול מתחת למים. הוא שלף את שרביטו, מלמל "לומוס", ושמע את סדריק עושה בדיוק כך מאחוריו. לאחר שהתקדמו כחמישים מטרים הם הגיעו להתפצלות. הם החליפו מבטים. "נתראה", אמר הארי, ובחר במזלג השמאלי, שעה שסדריק פנה בימני... הארי החיש את פעמיו. נראה היה שהשביל שבחר בו נטוש לגמרי. הוא פנה ימינה ומיהר הלאה, מחזיק את השרביט גבוה מעל לראשו, מנסה לראות לפניו ככל שניתן. ועדיין לא ראה שום דבר בדרכו".

ספרה של יעל חבר "המבוך מארץ תות" מעוטר כולו בציורי מבוכים מסוגים שונים. זהו סיפורה של חבורת נערים שנפשמ קצה בשלטון העריצות של הקיסרית. בגן הארמון נחפר מבוך ענק והם יודעים שמי שיפתור את חידתו יזכה לרשת את מקומה של קיסרות ארץ תות. האם הם יצליחו בכך? נסו לנחש.

המבוך כנושא לא נפקד אף מן השירה, כמו בשירו של דן פגיס:

נסוי המבוך

רוץ מיקי רוץ
אתה עכבר פקח
רוץ במבוך שהמצא בשבילך
למד להכריע
עקוף כל ספק

אפך הזריז מקדים את רגליך
מקדים את עיני
שמאלה מינה
אחורה מן המבוי הסתום
ובקצה
ממתינה הגבינה.

בא נסכם ביחד
זה סך הדקות
סך הספקות
יפי אני מתגאה בך מיקי
אני מוסיף לך גבינה זריזוני

עוד נסוי אחד לפנינו
הקצר ביותר
במבוך הקשה ביותר
פרוזדור ישר וריק מספק.

לביינט מהאבהרטה, הודו

המבוך (לברינט) – מבחר טקסטים:

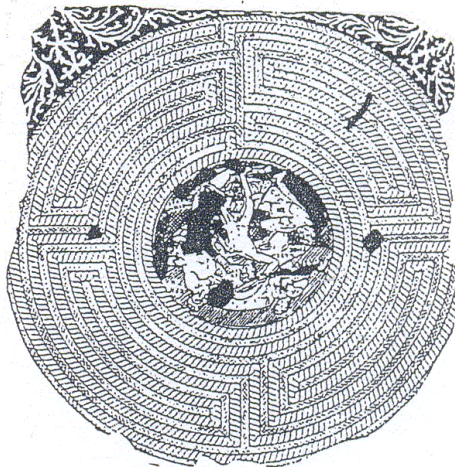
המיתולוגיה היוונית

לזאוס מלך האלים ולאירופה היפה בנערות תבל נולד בן, מינוס שמו, וכשגדל משל על האי כרתים. מינוס היה מלך רב מעללים אך פעם אחת חטא כאשר לא הקריב קרבן לפוסידון אל הים, ועל כך נענש כשאשתו פאסיפאה ילדה לו בן שחציו אדם וחציו פר שגדל והפך למפלצת ונקרא מינוטאורוס. המלך חשש שהמינוטאורוס יזיק לנתיני הממלכה והחליט לכלוא במקום בטוח. בכרתים חי איש ברוך כישרונות, מומחה בכל האומנויות, ממציא ובונה ושמו דדלוס. ציווה מינוס על דדלוס לבנות משכן – כלא למינוטאורוס.

בנה דדלוס מבנה רב מידות - לברינט - מבוך של חדרים, אולמות אפלים ומסדרונות חשוכים, חלקם מתחת פני האדמה, כדי שמי שייכנס לשם יטעה בדרכו ולא יוכל לצאת לעולם. כדי להשביע את רעבונו של המפלצת נאלץ המלך מינוס להגיש לה למאכל בני אדם. הקרבנות היו מוכנסים למבוך הלבירינט, מאבדים את דרכם ונטרפים בחשכה על ידי המינוטאורוס הנורא. מלחמה פרצה בין כרתים לאתונה והמלך מינוס ניצח את אגאוס מלך אתונה. מינוס, שקץ בהעלאת קרבן אדם מבני עמו למינוטאורוס, אילץ את אגאוס מלך אתונה לשלוח כל שנה שבעה עלמים ושבע עלמות, כמס דמים לכרתים, והם היו מושלכים לתוך הלבירינט – טרף למינוטאורוס.

תזאוס, בנו האמיץ של אגאוס, התנדב להצטרף למשלחת הקרבן בניסיון להפסיק את מס קרבנות האדם. כאשר הגיעה משלחת הצעירים לארמונו של המלך מינוס בכרתים ראתה בתו, הנסיכה אריאדנה, את תזאוס והתאהבה בו מיד. בלילה נפגשה אתו ונתנה לו סליל חוט ארוך למען יסמן את דרכו בלבירינט, וחרב קצרה וחדה, שהחביאה תחת גלימתו, למען יוכל להילחם במינוטאורוס.

בבוקר המחרת הוכנסו הצעירים המפוחדים למבוך הלבירינט, ותזאוס הספיק לקשור את קצה החוט סמוך לפתח המבוך. הוא החל לשחרר את הסליל ככל שהתקדם בזהירות כשבידו האחת סליל החוט שנתנה לו אריאדנה ובידו השנייה החרב השלופה. לפתע נשמעה נהמה מאיימת והמפלצת התנפלה מתוך החשכה, עיניה בורקות ופיה מזיל ריר. תזאוס האמיץ היה מהיר ממנה ובמכת חרב אחת שיסף את גרונה והרגה. את דרכם חזרה מצאו תזאוס וחבריו בעזרת חוט אריאדנה שסימן להם את הדרך אל מחוץ למבוך, הדרך לחופש. מיהרו הצעירים בחשאי אל ספינתם כשתזאוס עוד הספיק לאסוף את הנסיכה אריאדנה אתו, והפליגו מכרתים לאתונה. ומה היה סופם של גיבורי הסיפור - תזאוס חזר לאתונה אך שכח להחליף את המפרש השחור במפרש ארגמן כפי שביקש אביו אגאוס לאות שהצליח בשליחותו. כשראה המלך אגאוס את המפרש השחור ממרחקים היה בטוח שבנו נהרג, ומרוב צער השליך עצמו לים וטבע ומאז ועד היום קרוי הים על שמו - הים האגאי.

פסיפס מפאפוס קפריסין המתאר את סיפור תזאוס והמינוטאורוס

תזאוס התאבל על אביו, הומלך כמלך אתונה, ושלט בתבונה ובצדק. מינוס מלך כרתים, שהבין כי בתו ברחה והמינוטאורוס הנורא נהרג, הקריב קרבן לאלים וביקש את סליחתם על אכזריותו. הוא ניקה ושיפץ את מבוך הלבירינט והפך אותו לארמונו ושרידיו מצויים עד היום בעיר קנוסוס שבכרתים. דדלוס, מתכנן ובונה הלבירינט שנכלא עם בנו איקרוס במגדל גבוה על מצוק בודד כדי שלא יגלה את סוד המבוך, בנה לו ולבנו כנפיים

בעזרת נוצות ציפורים ושעווה ותכנן לעוף ולברוח מכרתים אל החופש. הם עפו מהמגדל, מעל הים אך איקרוס שהשתכר מתחושת החופש והתעופה, הגביה עוף והתקרב לשמש, שהמיסה את השעווה שחיברה את הנוצות, כנפיו התפרקו והוא צלל אל בין גלי הים וטבע. דדלוס מצא את גופת בנו וקבר אותו באי הקרוי עד היום על שמו - איקריה .

המבוך בהמפטון קורט - אנגליה
(מתוך "שלושה בסירה אחת" מאת ג'רום ק. ג'רום
עברית - יאיר בורלא)

"...הריס שאלני, אם הייתי פעם במבוך המהולל של המפטון-קורט. הוא סיפר, כי יום אחד הלך שמה עם מישהו כדי להובילו בשבילים המתעתעים של המבוך. הוא רכש מפה ולמד אותה היטב והגיע למסקנה, כי מציאת הדרך שם היא עניין כה פשוט וקל, עד שחבל על הכסף שבזבז בעבור המפה. הוא אמר, כי לדעתו נוצרה מפה זו כדי לשטות בבריות, שכן אין צורך בה והיא אף מטעה את המעיין בה. אחיינו של הריס בא מן הכפר והריס התנדב להובילו במבוך. הוא אמר לו: "נכנס פנימה לרגע קט, רק כדי שתוכל לומר כי ביקרת במבוך של המפטון קורט. אין לך דבר פשוט וקל מזאת. איוולת היא לכנותו בשם מבוך. אינך צריך אלא לפנות תמיד בפניה הראשונה ימינה. הבה נכנס, נעשה סיבוב אחד ונצא לסעוד ארוחת צהריים". הם נכנסו, ולאחר שהלכו כברת דרך קצרה, פגשו קבוצה קטנה של אנשים, שטענו כי הם כבר משוטטים שם כשעה וכי הדבר נמאס עליהם. הריס אמר להם, כי רשאים הם ללכת בעקבותיו, אם רצונם בכך, שכן הוא נכנס רק לשעה קלה, ומיד יפנה ימינה ויצא החוצה. הם אמרו, כי הם מודים לו על אדיבותו, הסתדרו בטור אחריו ויצאו לדרך.

בדרך פגשו עוד יצורים תועי דרך שטענו כי הדבר נמאס עליהם. גם אלה הצטרפו אליהם, וכך הלך מספרם וגדל עד שקלטו את כל המבקרים שהיו אותה שעה במבוך. אנשים אומללים, שאיבדו כל תקווה לצאת לחופשי ולשוב לראות את יקיריהם ואת בתייהם, שאבו משנה עוז ותוחלת למראה הריס ופמלייתו והצטרפו אליה בנפש חפצה, כשפיהם מלא שלמי תודה וברכה להריס. הריס

אומר כי היו שם בתהלכה לפחות ארבעים איש ובהם אישה אחת ותינוק בזרועותיה, והיא התעקשה לשלב זרועה בזרועו של הריס מחשש שמא תאבד אותו.

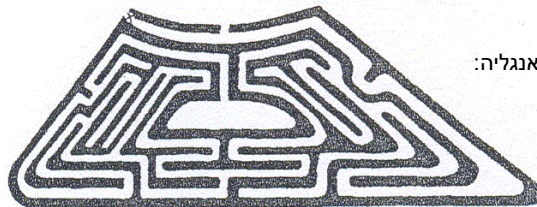
הכול צעדו במרץ רב, והריס הקפיד לפנות ימינה בכל פניה, אך משום מה נתארכה הדרך מאוד, ואחיינו הביע דעתו, כי זהו מבוך גדול מאוד. "אכן אחד הגדולים בכל אירופה", השיב הריס.

"אין ספק בכך", אמר אחיינו. "עברנו עד עתה כשישה שבועה קילומטרים". גם להריס נראתה הדרך ארוכה במקצת, אך הוא המשיך להוביל את עדתו באומץ, עד שעברו על פני מחצית לחמנייה שהייתה מונחת בצידי הדרך. אחיינו של הריס נשבע, כי כבר עברו על פניה לפני כעשר דקות.

אמר הריס:

"לא יתכן!" אך האישה, בעלת התינוק, אמרה, "יתכן ועוד איך", משום שהיא עצמה נטלה את הלחמנייה מידי התינוק וזרקה אותה ארצה באותו מקום, בטרם איתרע מזלה לפגוש את הריס. אחר כך הוסיפה ואמרה, כי הלואי ולא הייתה פוגשת בהריס מעולם, והביעה את הדעה, כי אין הוא אלא נוכל מושבע. דברים אלה עוררו את חמתו של הריס והוא שלף את המפה, פרש אותה והסביר את שיטת עבודתו. "יתכן מאוד שהמפה בסדר" אמר אחד מבני צאן מרעיתו של הריס, "אם אתה יודע, היכן אנחנו נמצאים כעת".

הריס לא ידע, ולפיכך העלה רעיון מעניין לפיתרון הבעיה. הוא הציע לחזור אל הכניסה ולהתחיל את הדרך מהתחלתה. הקהל לא קיבל בהתלהבות גדולה את רעיון ההליכה מהתחלה, אך רעיון השיבה אל שער הכניסה נתקבל בתשואות סוערות. לפיכך הפכו כולם פניהם והלכו בעקבות הריס בכיוון ההפוך. כעבור עשר דקות לערך, מצאו את עצמם עוד הפעם במרכז המבוך.

המבוך בהמפטון קורט, אנגליה:

בתחילה חשב האריס להעמיד בתחילה חשב האריס להעמיד פנים כאילו בכוונה הוליכם שמה, אלא שההמון נתן בו פנים מאיימות, לכן החליט לטעון שבטעות הגיעו עד הלום. מכל מקום, עתה לפחות הייתה להם נקודת מוצא. הם לא ידעו היכן הם ולפיכך שבו ועיינו במפה, ואז נראה להם הדבר פשוט בתכלית. לכן יצאו לדרך בשמחה, זו הפעם השלישית. כעבור שלוש דקות מצאו עצמם שוב במרכז המבוך. לאחר מכן לא הצליחו בשום אופן להגיע לשום מקום, חוץ מאשר למרכז המבוך. לכל אשר היו פונים, סופם שהיו מגיעים כעבור שעה קלה למרכז. בסופו של דבר הפך העניין שגרתי כל כך, עד כי אחדים מבני הלוויה לא טרחו כלל ללכת עמם, והיו נשארים שם וממתנים עד שתחזור הכבודה כולה, לאחר שסיימה את ההקפה השגרתית שלה. הריס שב ושלף את המפה מכיסו, אולם מראה של זו רק עורר זעם בקרב ההמון והם הציעו לו שילך לכל הרוחות יחד עם המפה שלו. הריס אמר לנו שאותה שעה לא יכול היה להשתחרר מן ההרגשה, שהוא רחוק מלהיות חביב הקהל. לאחר שהגיעו מים עד נפש החלו הנאספים לאבד עשתונותיהם ופתחו בזעקות אימים, כדי למשוך את תשומת לבו של מורה הדרך המוסמך של המוסד. הלה הופיע וטיפס על סולם גבוה, שהוצב מחוץ למבוך, ומשם כיון אותם בקול ענות אל אשר ילכו. אך כולם היו כה מבולבלים ונבוכים, עד שלא הצליחו למצוא את ידיהם ואת רגליהם והסתבכו עוד יותר. לכן אמר להם מורה הדרך, כי יישארו על עמדם והוא יבוא אליהם, הם הצטופפו יחד כעדר צאן נפחדות והמתינו. לרוע המזל היה האיש מורה דרך חדש במקום, ועדין לא היה סיפק בידו ללמוד כהלכה את שבילי המבוך. לאחר שנכנס פנימה, לא הצליח למצוא את החבורה ממתינה לו, ואחרי כן איבד גם הוא את דרכו. מזמן לזמן היו רואים את כנף בגדו נעלמת פה ושם בין המשוכות כשהתרוצץ בשבילי המבוך. פעם אחת אף הוא הצליח לראותם, כשמשוכות שיחים אחדות מפרידות ביניהם, ותבע מהם כי יישארו במקומם והוא יבוא אליהם. הם המתינו עד בוש ולפתע הופיע עוד הפעם בדיוק באותו מקום, בו נראה לאחרונה, ושאלם בכעס, היכן זה היו כל הזמן. קיצורו של דבר, נאלצו כולם להמתין עד שמורה הדרך הוותיק יסיים את ארוחת הצהרים שלו ויחזור למבוך. הוא חילצם והוציאם לחופשי.

הריס אמר כי מבוך זה לדעתו הוא אחד החביבים בארץ. אנו הסכמנו, כי ננסה לשכנע את ג'ורג' שיכנס לבקר שם בדרכנו חזרה..."

מבוך ארמון הנשים

אגדה אתיופית

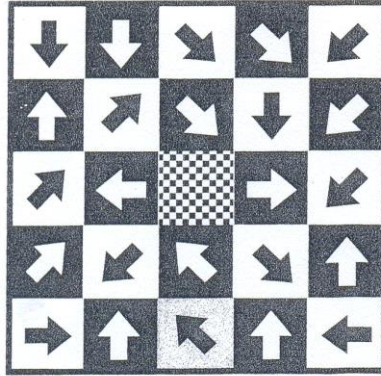
מנליק היה בנם המשותף של מלכת שבא והמלך שלמה. בהגיעו לבגרות נשלח ע"י אמו מלכת שבא לירושלים אל שלמה המלך אביו, למען ילמד בינה ודעת. במשך חמש שנים ישב מנליק בארמון המלך בירושלים, לצד שלמה המלך ולמד את תבונת השלטון. למלך שלמה היו אלף נשים מבנות כל העמים והן חיו בארמון מיוחד שנבנה לשם כך – ארמון הנשים. כדי שאף אדם לא יוכל להיכנס לארמון, נבנה בכניסה לארמון מבוך מסדרונות פתלתל, שרק המלך שלמה ושניים מסריסיו ידעו לעבור בו. יום אחד ראה מנליק, באחד מטקסי המלוכה, את נעמה יפת התואר שהובאה לארמון הנשים של שלמה מארץ נוב, והתאהב בה. מנליק חשב כיצד יוכל להיכנס לארמון הנשים ולהוציא משם את אהובתו. הוא ידע כי לא יוכל לפצח את סוד המבוך ולהגיע דרכו אל הארמון. הוא ערך חישובים מסובכים ותכנן מנהרה שתחילתה בחדרו שבארמון המרכזי וסופה בחצר ארמון הנשים. הוא חפר מנהרה שהתחברה למערכת מרתפים שחברה בין שני הארמונות ובעזרת ידידו, צדוק בנו של הכהן הגדול, הצליח להגיע דרך המנהרה אל חצר ארמון הנשים. בלילה חשך אחד, הוא מצא את חדרה של נעמה, התוודה לפניה על אהבתו והציע לה לברוח אתו בחזרה לארץ שבא. נעמה הסכימה מיד ועוד באותו הלילה חזרו דרך המנהרה לארמון המרכזי ועזבו את שערי ירושלים במסע הארוך חזרה לארץ שבא. אחרי חודשי נדודים הגיעו לעיר אקסוס בשבא, שם נשא מנליק את נעמה לאישה בטכס מפואר ואחרי מות אמו, הם מלכו על ממלכת שבא בנדיבות וחכמה.

לסיום, בעמודים הבאים, כמה מבוכים להנאתכם.

בהצלחה ובברכת שנה טובה,

דני

מבוך החצים

↑
התחלה

המטרה:

לנוע מהחץ שבמשבצת האמצעית בשורה התחתונה לעבר המשבצת שבמרכז (בצורת לוח דמקה).

כללי המשחק:

1. כיוון התנועה נקבע ע"י החץ שעליו עומדים.

2. ניתן לנוע בכיוון החץ לכל משבצת הנמצאת בכיוון אליו הוא מצביע.

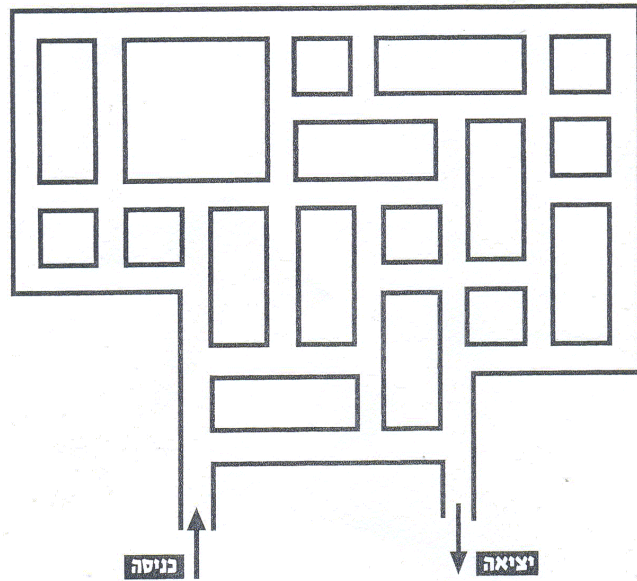
3. החץ במשבצת עליה החלטת לעצור מתווה את כיוון התנועה החדש.

בהצלחה!!!

מבוך לא לויפין

המטרה:

לנוע מהכניסה אל היציאה כאשר צורת ההתקדמות המותרת היא רק קדימה ושמאלה ובשום פנים ואופן לא ימינה.

כניסה

יציאה